

Ulazak u Uniju nije „dolazak na cilj“ već „putovanje“

U naučnoj i stručnoj javnosti Hrvatske, nakon prve godišnjice ulaska u Uniju, konstantno se pojavljuju pitanja da li je ulazak imao pozitivne ili negativne učinke na hrvatsku privredu i na svakodnevni život ljudi. Uporede li se uplate i isplate iz EU od 1. jula 2013. do početka jula 2014. godine, neto efekt je oko 290 miliona kuna ili 38,5 miliona evra. Građani Republike Hrvatske, u prvoj godini članstva, prvenstveno su imali direktne koristi od smanjenja cena telefonskog rominga u EU, lečenja u svim zemljama EU, slobodnog prelaza granica kao i mogućnostima unosa (ne više uvoza) robe bez carina i poreza iz drugih zemalja članica EU. Smatra se da su troškovi života ostali otprilike isti ili su neznatno porasli (jer su se smanjile cene hrane i kućnih potrepština, ali su povećani troškovi za stanovanje i komu-

U periodu od 2014. do 2020. godine, Hrvatska ima na raspolaganju ukupno 10,4 milijardi evra iz evropskih fondova

nalne usluge). Hrvatska privreda, posebno velika poduzeća koja su i do sada sudelovala na međunarodnom tržištu, takođe imaju pozitivne koristi od ulaska u EU. Prilikom analize pozitivnih i negativnih učinaka ulaska u Evropsku uniju, na umu bi trebalo imati da ulazak neke zemlje u Uniju nije „dolazak na cilj“ već „putovanje“. Naime, u razdoblju 2014-2020. Hrvatskoj je iz evropskih strukturnih i finansijskih fondova na raspolaganju ukupno 10,4 milijardi evra. Ulaganjem sredstava iz EU fondova potrebno je ostvariti tri strateška cilja: ojačati konkurentnost privrede, smanjiti ukupnu razinu siromaštva u zemlji, postići ravnomerniji regionalni razvoj i bolji životni standard. Ostvarenjem ovih ciljeva, Republika Hrvatska bi ostvarila ekonomski rast i razvoj. Takođe, za razdoblje 2014- 2020. godine, Hrvatska

doc.dr.sc. Zoran Ježić, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, predsjednik Tehničkog odbora BFC SEE Programa

priprema dva operativna programa, jedan iz područja konkurentnosti i kohezije za korišćenje Evropskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda (6,8 milijardi evra) i drugi iz područja razvoja ljudskih resursa, za korišćenje Evropskog socijalnog fonda (1,5 milijardi evra). Više od 3,2 milijardi evra dodeljeno je u pet prioriteta vezanih za konkurentnost: istraživanje i inovacije, informacione i telekomunikacione tehnologije, za razvoj malih i srednjih poduzeća, privrede sa niskom potrošnjom ugljenika, te obrazovanje. Gotovo 40 % Evropskog fonda za regionalni razvoj biće iskorišćeno za podršku malim i srednjim poduzećima, istraživanje i inovacije. Visoki udeo ulaganja, više od 3,3 milijardi evra, Hrvatska će uložiti u zaštitu životne sredine, prilagođavanje klimatskim promenama i saobraćajnu infrastrukturu.

Evropske integracije na Zapadnom Balkanu

ALBANIJA

2009. aplicirala za članstvo. U julu 2014. postala zemlja kandidat

BIH

Potencijalni kandidat. Blokirane EU integracije zbog nedostatka administrativnog kapaciteta, vladavine prava i Sejdić-Finci slučaja

CRNA GORA

2010. dobija status kandidata. 2012. otvoreni pregovori o pristupanju

HRVATSKA

2005. otvoreni pregovori. 2013. postala član

MAKEDONIJA

2005. dobila status kandidata. Dalje EU integracije blokirane zbog spora sa Grčkom oko imena

SLOVENIJA

2004. postala član EU

SRBIJA

2012. dobija status kandidata. U januaru 2014. otvara pregovore o pristupanju

TURSKA

Najduže u procesu. 1959. podnela službeni zahtev za članstvo u tadašnjoj Evropskoj ekonomskoj zajednici. 1999. postaje zemlja kandidat za EU. Pregovore počela 2005.

KOSOVO

2008. EU je utvrdila da oblast Kosovo ima „evropsku perspektivu“ kada se razreši odnos sa Srbijom. Formalni razgovori o članstvu nisu mogući – Kosovo nisu priznale sve zemlje EU